

În atenția:

Doamnei Dorina Mocanu

Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

și a

Domnului Laurențiu Neculaescu

Secretar de Stat, Ministerul Mediului, Apelor și Pădurilor

Cu câteva luni înainte de întâlnirile părților la convențiile Espoo și Aarhus din acest an, cazuri de neconformitate în ceea ce privește un număr de procese decizionale în sectorul nuclear sunt supuse unor examinări atente de către comitetele de implementare ale celor două convenții. În mod special, decizii de extindere a duratei de viață a unor reactoare nucleare aduc la suprafață decalaje în ceea ce privește respectarea procedurilor prin modul deficitar de implicare a țărilor potențial afectate și a publicului acestora.

Participarea activă a publicului și implicarea transfrontalieră în decizii de extindere a duratei de viață este justificată. Părțile semnatare trebuie să aplice cele două convenții înainte de orice decizie de extindere a duratei de viață, întrucât aceste decizii privesc o activitate care poate avea consecințe transfrontaliere adverse, acesta fiind criteriul de bază al aplicării convenției Espoo.¹ Cerințele de bază ale ambelor convenții cât și principiul juridice cum ar fi principiul precauției trebuie să se regăsească în deciziile naționale de extindere a licențelor nucleare². Pentru a facilita acest lucru, considerăm că notificările sub convenția Espoo trebuie să aibă loc pentru activități de extindere a duratei de viață:

1. Indiferent dacă au avut loc modificări fizice pe durata funcționării reactorului nuclear.³
2. Atunci când decizii vor fi luate fără de care reactorul nuclear în discuție nu ar putea să opereze în continuare.
3. Atunci când analizele de impact de mediu elaborate la începutul sau pe parcursul operării reactorului nuclear nu conțin o analiză a extinderii duratei de viață și astfel impactul de mediu care rezultă din durata de viață prelungită nu a fost analizat.
4. Atunci când deciziile de extindere a duratei de viață sunt luate fără elaborarea unei analize a alternativelor.

Nu există îndoieli că extinderea licențelor de operare a oricărui reactor nuclear poate avea multiple impacte negative asupra mediului: cele legate de creșterea cantității de uraniu folosit și a mineritului de uraniu; creșterea cantității de deșeuri nucleare; creșterea riscului de apariție a defecțiunilor tehnice care duc la un risc crescut de accidente grave; creșterea expunerii la riscul unui accident de

---

¹ Anexa 1 a convenției Espoo include centrale nucleare și Art. 1. (v) include printre "Activitățile Propuse": "orice schimbare majoră la o activitate care este supusă unei decizii de către o autoritate competentă în concordanță cu procedurile naționale aplicabile"

² Art 2.1 din convenția Espoo menționează scopul de "a preveni, reduce și controla impactul de mediu transfrontalier advers semnificativ de la activitățile propuse".

³ Comisia Europeană s-a exprimat în trecut cu privire la necesitatea aplicării celor două convenții indiferent de existența modificărilor fizice înaintea extinderii duratei de viață. Cele două convenții admit necesitatea unei abordări sistematice și pregătesc reguli de interpretare pentru a fi aplicate deciziilor din sectorul nuclear.

proporții (inclusiv cele care rezultă de pe urma fenomenelor naturale, a sabotajului, atacurilor teroriste și a războiului). De asemenea, condițiile de mediu (care pot include densitatea populației, activitatea economică, mediul înconjurător) au suferit schimbări pe parcursul anilor de funcționare a centralelor nucleare, ducând la modificarea naturii și a aspectelor de luat în considerare în analiza impactelor de mediu pe parcursul duratei de viață extinse.

Există un număr de dosare în analiză la comitetul de implementare Espoo care includ țări precum Olanda, Belgia, Republica Cehă, Spania, Ucraina ca rezultat al cererii pentru mai multă transparență precum și certitudine și coerență juridică cu privire la implementarea convențiilor activităților de extindere a licențelor nucleare. Aceste cereri vin din partea României, Slovaciei, Austriei, Germaniei, Ungariei și a Luxemburgului. Suntem convinși că aceste aspecte legate de transparența și coerența procedurală în procesele decizionale privesc securitatea nucleară la nivel european din moment ce continentul va fi expus la 70 de prelungiri de viață până în 2020.

Noi, organizații nonguvernamentale din România, active pe domeniul transparenței și al protecției mediului, cerem reprezentanților guvernului nostru, în calitate de părți la convenția Espoo și Aarhus, să își exprime clar sprijinul pentru angajamentele ce vor fi luate la cele două întâlniri ale părților – în iunie și în septembrie – în favoarea unei aplicări coerente a convențiilor pentru activitățile de extindere a duratei de viață a reactoarelor nucleare care să asigure implicarea activă și oportună a publicului. Cererea noastră este urgentată de situația actuală din România a cărei vecini, Ucraina și Bulgaria, desfășură activități de prelungire a duratei de viață a reactoarelor nucleare.

Facem apel la desfășurarea unor procese decizionale transparente și inclusive cu privire la activități nucleare, care vor contribui la siguranța nucleară în Europa.

Cu stimă,

Ana-Maria Seman, Bankwatch România

Lavinia Andrei, Terra Mileniul III

Liviu Cioineag, Coaliția Natura 2000

Luminița Simoiu, Asociația Civică pentru Viață

Magor Csibi, WWF România

Costel Popa, EcoPolis

Ionuț Apostol, Greenpeace România